

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austriackiego.

Część XXVII.

wydana i rozesłana

w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 10. Marca 1850; w wydaniu dwujęzycznym: 12. Kwietnia 1850.

80.

Cesarski patent z dnia 4. Marca 1850,

którem się we Węgrzech, w Kroatyi, Sławonii wraz z Pobrzeżem, w Siedmiogrodzie, województwie Serbskiem i banacie Temeskim prowizoryum podatku gruntowego zaprowadza.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroatyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy etc.; Arcyksiążę Austrii; Wielki-Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Krajny i Bukowiny; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zary; książęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburka, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga etc.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej, Wielki-Wojewoda województwa Serbii, etc. etc.

Jeżeśmy wyrzekli Nasze postanowienie, żeby w krajach koronnych, w których nie istnieje porządne urządzenie podatku gruntowego, w celu równomiernego opodatkowania użytków z gruntów i budynków, korzystając z dotychczasowych pomiarów, wykonane było warunkom takowego opodatkowania ile możności odpowiednie prowizoryum podatku gruntowego, które aż do ukończenia ogólnego katastru w zastosowaniu zostać ma.

Korzystając z powyższych w innych częściach państwa doświadczeń, widzimy się spowodowani, po dostatecznych obradach na wniosek Naszej Rady ministrów postanowić, co następuje:

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 10. März 1850,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 12. April 1850.

80.

Kaiserliches Patent vom 4. März 1850,

womit in Ungarn, Croatien, Slavonien sammt dem Küstengebiete, Siebenbürgen, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate ein Grundsteuer-Provisorium eingeführt wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

Bereits haben Wir Unseren Beschluss ausgesprochen, dass in den Kronländern, in denen eine geordnete Grundsteuerverfassung nicht besteht, zur gleichmässigen Besteuerung der Nutzungen von Grund und Boden und Gebäuden ein den Bedingungen einer solchen Besteuerung möglichst entsprechendes Grundsteuer-Provisorium, mit Benützung der bisherigen Vermessungen ausführen zu lassen, welches bis zur Vollendung des allgemeinen Katasters in Anwendung zu bleiben hat.

Mit Benützung der in andern Gebietstheilen erlangten Erfahrungen finden Wir nach reiflicher Berathung über den Antrag Unseres Ministerrathes zu verordnen:

§. 1.

We Węgrzech, Krocacji i Sławonii wraz z Pobrzeżem, w Siedmiogrodzie, województwie Serbskiem i banacie Temeskim zaprowadza się prowizoryum podatku gruntowego podług postanowień następujących na ciąg czasu aż do uskutecznienia stałego katastru podatku gruntowego.

§. 2.

W prowizoryum podatku gruntowego opodatkowaniu podlegają:

A. dochody z gruntów;

B. użytki z budynków.

§. 3.

Jako dochód gruntowy podlega opodatkowaniu wartość plodów, na produkcyjnej powierzchni gruntu przy użyciu zwyczajnej pilności odzyskanych.

§. 4.

Podatek gruntowy podług czystego dochodu wymierza i nakłada się.

§. 5.

Czystym dochodem gruntowym jest dochód, który posiadacz gruntowy z przynależącej mu produkcyjnej powierzchni wedle gatunku uprawy, w jakiej się owa znajduje, przy zastosowaniu zwykłego w gminie sposobu prowadzenia gospodarstwa w latach zwyczajnej urodzajności pobierać może, potrąciwszy potrzebne i zwykłe w gminie wydatki na uprawę gruntu, na siew, pielęgnowanie i żniwo plodów łożone.

§. 6.

W celu wypośrodkowania czystego dochodu gruntowego przedsięwziętem będzie wywiedzenie objętości powierzchni i ocenienie dochodu.

§. 7.

W celu wypośrodkowania objętości powierzchni w każdej gminie pod stosownem dochodzeniem użyje się stojących do dyspozycji środków, jakie podają przedsięwzięte dawniejsze przemierzenia, jeometryczny pomiar dla zregulowania urbaryów, dla segregacji lub dla innych publicznych albo prywatnych celów. Względem owych gruntów, dla których nie ma pomiarów, własne oznaczenie posiadaczy co do rozległości ich gruntów urzędowemu dochodzeniu podciągnięte i przez przemierzenia sprawdzone zostanie.

§. 8.

Ocenieniom dochodu podania zastępców gminnych za podstawę posłużą, które przez rzetelnych i bezinteresownych komisarzy oceniających, z miejscowemi i ekonomicznemi stosunkami powiatu, dla którego ustanowionymi są, dokładnie obeznanych i w gospodarstwie wiejskiem doświadczonych, z zadaniem zaprowadzenia stanowczego stosunku między gminami tak przekazanego im jak też pogranicznych powiatów roztrząsane i ustanowione będą.

§. 9.

Przy tem wypośrodkuje się, jakie różne sposoby użycia gruntu (gatunki uprawy) w każdej gminie istnieją; w jakie różne stopnie dochodów (klasy) każda z tych gatunków uprawy wedle naturalnej własności gruntu i położenia miejscowego się dzieli;

§. 1.

In Ungarn, Croatien und Slavonien sammt dem Küstengebiete, Siebenbürgen, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate wird ein Grundsteuer-Propositorium nach folgenden Bestimmungen für die Dauer bis zur Vollführung des stabilen Grundsteuer-Katasters eingeführt.

§. 2.

Im Grundsteuer-Propositorium werden der Besteuerung unterzogen:

- A. *die Grunderträge;*
- B. *die Nutzungen von Gebäuden.*

§. 3.

Als Grundertragniss unterliegt der Besteuerung der Werth der auf der productiven Oberfläche des Bodens bei Anwendung des gewöhnlichen Fleisses erzeugten Producte.

§. 4.

Die Grundsteuer wird nach dem reinen Ertrage bemessen und angelegt.

§. 5.

Der reine Grundertrag ist das Ertragniss, welches der Grundbesitzer von der ihm angehörigen productiven Oberfläche nach der Cultursgattung, in welcher sie sich befindet, bei Anwendung der gemeindeüblichen Bewirthschaftsart in Jahren gewöhnlicher Fruchtbarkeit beziehen kann, nachdem die nothwendigen und gemeindeüblichen Auslagen auf Bearbeitung des Bodens, Saat, Pflege und Ernte der Producte in Abschlag gebracht worden sind.

§. 6.

Zur Ausmittlung des reinen Grundertrages wird eine Erhebung des Flächenmasses und eine Schätzung des Ertragnisses vorgenommen.

§. 7.

Zur Ausmittlung des Flächenmasses der Grundstücke werden in jeder Gemeinde mit angemessener Prüfung die zu Gebote stehenden Behelfe benützt, welche die vorgenommenen älteren Vermessungen, die geometrische Aufnahme für Urbarial-Regulirungen, Segregationen oder für andere öffentliche oder Privatzwecke darbieten. Für jene Grundstücke, für welche keine Aufnahmen aufzufinden sind, wird die Angabe der Besitzer über die Grösse ihrer Grundstücke einer ämtlichen Prüfung unterzogen und durch Vermessungen richtig gestellt.

§. 8.

Den Ertragsschätzungen werden die Angaben der Gemeindevertreter zum Grunde gelegt, und dieselben durch rechtliche und unbefangene Schätzungs-Commissäre, welche mit den Local- und ökonomischen Verhältnissen des Bezirkes, für die sie aufgestellt sind, genau bekannt und in der Landwirthschaft erfahren sind, mit der Aufgabe der Herstellung eines standhältigen Verhältnisses unter den Gemeinden des ihnen zugewiesenen und der angränzenden Bezirke geprüft und festgestellt.

§. 9.

Es wird dabei ausgemittelt, welche verschiedenen Benützungsarten des Bodens (Cultursgattungen) in jeder Gemeinde bestehen, in welche verschiedenen Ertragsabstufungen (Classen) sich jede dieser Cultursgattungen nach der natürlichen Beschaffenheit des Bodens

w którą z tych klas każdy pojedynczy grunt wporządkowanym być może; ile pewna jaka objętość powierzchni każdego gatunku uprawy i klasy w przecięciu roku jednego w płodach, podług zwykłego w gminie uprawiania sposobu zwyczajnych, wydaje, jaką część surowego dochodu jako wynagrodzenie potrzebnego na uprawę kosztów łożenia potrącić należy, i ile po tem potrąceniu jako czysty dochód pozostaje.

§. 10.

Taryfa dochodu czystego, jaką dla pewnej objętości powierzchni każdego gatunku uprawy i każdej klasy ułożono, do pojedynczych gruntów każdego posiadacza gruntowego odpowiednio do rozległości powierzchni zastosowaną będzie.

§. 11.

Za użytki z budynków od tych budynków, które przez wynajem użytkowane bywają, czynsz najmu, który one przynoszą, od innych budynków zaś wartość użycia tychże uważać należy.

§. 12.

Budynki w miejscach, osobnem obwieszczeniem oznaczyć się mających, wypośrodkowaniem dochodu czynszowego, w innych zaś miejscach w miarę składowych pomieszkania części, jakie zawierają, oceniane będą.

§. 13.

W miejscach, w których opodatkowanie użytków z budynków w miarę dochodu czynszowego miejsce ma, czysty dochód przez czynsz najmu, po odtrąceniu jednej części tegoż na koszt utrzymania i umniejszenia wartości kapitałowej, wypośrodkowanym będzie.

§. 14.

Wypośrodkowanie dochodu z gruntów i budynków bez względu na osobiste jakie obowiązki właścicieli lub posiadaczy przeciw trzecim osobom przedsięwzięciem będzie, bądź czy zobowiązania te czysto osobiście, czy też na realności ciążyą.

Długi kapitałowe, zobowiązania do odplacenia pieniędzmi lub naturaliami z jakichbądź tytułów przy ocenieniu czystego dochodu z gruntów i budynków uwzględnione nie będą.

§. 15.

W celu przeprowadzenia wypośrodkowania dochodu, władze ku temu powołane, urzędnicy i inni postanowieni własne otrzymają instrukcyje wykonanie, pojedynczych postanowień bliżej oznaczające.

§. 16.

Suma podatku gruntowego na każdy kraj koronny wypadająca co rok wedle wypadłości wypośrodkowania dochodu w ten sposób rozłożoną będzie, iż każdy pojedynczy posiadacz gruntowy od setka wypośrodkowanego czystego dochodu równą część odpowiednią jako podatek gruntowy opłacać ma.

§. 17.

Po pierwszym rozłożeniu podatku gruntowego i z domów na podstawie tego wypośrodkowania dochodu wypadłości ostatniego jednocześnie i powszechnie obwieszczone będą, a dotyczącym stronom do woli zostaje, przedłożyć swe zarzuty i zażalenia (reklamacyje) w sposób, jaki będzie osobno przepisany, które spisane, dochodzone

und der örtlichen Lage theilt; in welche dieser Classen jedes einzelne Grundstück eingereiht werden kann; wie viel ein bestimmtes Flächenmass jeder Culturgattung und Classe im Durchschnitte eines Jahres an den nach der gemeindeüblichen Bestellungsweise gewöhnlichen Producten abwirft, welcher Geldwerth denselben beigelegt werden kann; und welcher Theil des Rohertrages als Ersatz des nothwendigen Culturaufwandes abzuziehen ist, und wie viel nach diesem Abzuge als Reinertrag erübrigt.

§. 10.

Der für ein bestimmtes Flächenmass jeder Culturgattung und jeder Classe entworfene Tarif des Reinertrages wird auf die einzelnen Grundflächen jedes Grundbesitzers im Verhältnisse des Flächenmasses angewendet.

§. 11.

Als Nutzungen von den Gebäuden wird von jenen Gebäuden, die durch Vermietung benützt werden, der Miethszins, den dieselben abwerfen, von andern Gebäuden der Werth ihrer Benützung angesehen.

§. 12.

Die Gebäude werden in den Orten, welche durch eine besondere Kundmachung werden bezeichnet werden, durch Ausmittlung des Zinsertrages, in andern Orten aber nach Massgabe der Wohnbestandtheile, welche sie enthalten, in Anschlag genommen.

§. 13.

In den Orten, in denen die Besteuerung der Gebäudenutzungen nach dem Zinsertrage stattfindet, wird der reine Ertrag durch den Miethszins, nach Abzug eines Theiles desselben für die Unterhaltungskosten und für die Abminderung des Capitalswerthes, ausgemittelt.

§. 14.

Die Ertrags-Ausmittlung der Grundstücke und der Gebäude wird ohne Rücksicht auf die persönlichen Verpflichtungen der Eigenthümer oder Besitzer gegen Dritte vorgenommen, es mögen diese Verpflichtungen rein persönlich oder auf der Realität haftend seyn.

Capitalschulden, Geld- oder Natural-Abstattungs-Verbindlichkeiten aus was immer für Titeln werden bei der Schätzung des reinen Grund- und Hausertrages nicht berücksichtigt.

§. 15.

Zur Durchführung der Ertrags-Ausmittlung erhalten die dazu berufenen Behörden, Beamten und andern Bestellten eigene die Ausführung der einzelnen Bestimmungen näher bezeichnende Belehrungen.

§. 16.

Die für jedes Kronland entfallende Summe der Grundsteuer wird in jedem Jahre nach den Ergebnissen der Ertrags-Ausmittlung in der Art umgelegt, dass jeder einzelne Grundbesitzer vom Hundert des ausgemittelten reinen Ertrages den entsprechenden gleichen Antheil als Grundsteuer zu entrichten hat.

§. 17.

Nach der ersten Umlegung der Grund- und Häusersteuer auf Grundlage dieser Ertrags-Ausmittlung werden die Ergebnisse der letztern gleichzeitig und allgemein bekannt gemacht, und es wird den Beteiligten unbenommen bleiben, ihre Einwendungen und Beschwerden (Reclamationen) in der Art, die besonders vorgezeichnet werden wird, vorzubringen,

i z zastrzeżeniem wyrównania uiszczonych już opłat podatkowych do ostatecznego załatwienia doprowadzone zostaną.

§. 18.

Zmiany w osobie posiadacza tudzież w objętości posiadłości z biegiem czasu zachodzące spisywane i w ten sposób w ewidencji utrzymywane będą, że pretenzye podatkowe zawsze do rzeczywistego posiadacza realności, na którą są nałożone, stósowane będą.

§. 19.

Przy szkodach elementarnych, przedmiot podatku na zawsze niszczących, gdy woda grunta zabierze, albo gdy takowe zapadną, budynki spłoną i t. d., oddzielenie onegoż, i odpisanie podatku nastąpi.

§. 20.

Przy owych wypadkach elementarnych, które czysty dochód, opodatkowaniu podlegający, całkiem albo po części pochłoną, do czasu zupełne lub częściowe upuszczenia podatku tego roku, w którym wypadek ów zaszedł, pozwalają się.

§. 21.

Nowo przyrastające przedmioty opodatkowania, przymulenia gruntów, upłodnienia gruntów, które podczas zaprowadzenia prowizoryum podatku gruntowego na drodze pierwotnej produkcji do użycia sposobami nie były, nowo wystawione budynki i t. d. z uwzględnieniem potrzebnego zachęcania do wiejsko-gospodarczego ulepszenia i do wystawiania nowych budynków opodatkowaniu poddane będą. Inne jak namienione zmiany w użyciu gruntu, mianowicie zmiana w sposobie uprawy podczas trwania prowizoryum podatku gruntowego nie uwzględniają się.

§. 22.

Od podatku gruntowego i z domów wedle osobistej własności posiadacza żaden wyjątek miejsca nie ma, wszakże od tegoż wolne być mają:

- a) wszelkie powierzchnie, które na drodze pierwotnej produkcji użytymi być nie mogą, jako to: niepłonne góry, skały, drogi publiczne, rzeki i kanały, tudzież plac budynków i dziedzińce;
- b) miejsca pogrzebowe, dopóki to przeznaczenie mają.
- c) Budynki rządowe, kościoły i przeznaczone w celu odprawiania nabożeństwa budynki, kasarnie wojskowe i szpitale.

Ministrowie finansów i spraw wewnętrznych otrzymali zlecenie, postanowienia te jak najspieszniej wykonać.

Dano w Naszem głównem a stołecznem mieście Wiedniu dnia czwartego Marca roku tysiąc ósmset pięćdziesiątego, Naszego panowania drugiego.

Franciszek Jósef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulaj. Schmerling.
Thun. Kulmer.

welche aufgenommen, untersucht und mit dem Vorbehalte der Ausgleichung der bereits geleisteten Steuerzahlungen zur definitiven Entscheidung werden gebracht werden.

§. 18.

Die im Laufe der Zeit vorkommenden Veränderungen in der Person des Besitzers und im Umfange des Besitzthumes werden aufgenommen und dergestalt in Evidenz gehalten, dass die Steueranforderungen immer an den wirklichen Besitzer der Realität, auf die sie angelegt ist, gestellt werden.

§. 19.

Bei Elementar-Unfällen, welche das Steuerobject für immer zerstören, wenn Grundstücke weggeschwemmt oder versenkt werden, Gebäude abbrennen u. s. w., erfolgt die Ausscheidung desselben, und die Abschreibung der Steuer.

§. 20.

Bei Elementar-Ereignissen, welche den der Versteuerung unterliegenden reinen Ertrag ganz oder zum Theile verschlingen, werden Zeitweise gänzliche oder theilweise Nachlässe an der Steuer des Jahres, in welchem das Ereigniss stattgefunden hat, gestattet.

§. 21.

Die neu zuwachsenden Objecte der Besteuerung, Alluvionen von Grundstücken, Beurbarungen von Grundflächen, welche zur Zeit der Einführung des Grundsteuer-Propositoriums im Wege der Urproduction nicht benützbar waren, neu errichtete Gebäude u. s. w. werden mit Rücksicht auf die erforderliche Ermunterung zur landwirthschaftlichen Verbesserung und zur Aufführung neuer Gebäude der Versteuerung einbezogen. Andere als diese Aenderungen in der Benützung des Bodens, insbesondere der Wechsel in der Art der Cultur, werden während der Dauer des Grundsteuer-Propositoriums nicht berücksichtigt.

§. 22.

Von der Grund- und Häusersteuer finden nach der persönlichen Eigenschaft des Besitzers keine Ausnahmen Statt, doch sollen davon losgezählt seyn:

- a) alle Oberflächen, welche im Wege der Urproduction nicht benützt werden können, als: unfruchtbare Gebirge, Steinfelsen, öffentliche Strassen, Flüsse und Canäle, so wie die Area der Gebäude und Hofräume;
- b) Beerdigungsplätze, so lange sie diese Bestimmung haben;
- c) Staatsgebäude, Kirchen und zur Abhaltung des Gottesdienstes bestimmte Gebäude, Militär-Casernen und Spitäler.

Die Minister der Finanzen und des Innern sind beauftragt, diese Bestimmungen schleunigst in Vollzug zu setzen.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien am Vierten März des Jahres Eintausend achthundert fünfzig, Unserer Reiche im zweiten.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai.
Schmerling. Thun. Kulmer.

